

організаційно-управлінський, суб'єктно-функціональний, змістовий, технологічно-процесуальний, оцінювальний-результативний.

Список використаних джерел:

1. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. – К.: навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні». – 2006. – 302 с.
2. Синьов В. М., Кривуша В. І. Соціально-педагогічна діяльність в ОВС: кадрова та виховна робота: навч.-метод. посіб. – К.: «МП ЛЕСЯ», 2008. – 152 с.
3. Тогочинський О. М. Виховання моральних орієнтацій у майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О. М. Тогочинський; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2003. – 20 с.
4. Шаповал О. А. Формування професійно-пізнавального інтересу у майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. А. Шаповал; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2012. – 20 с.

Макеєва О.А.

аспірант,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

КОМУНІКАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

У зв'язку зі змінами у соціально-економічному, політичному житті, реформуванні системи вищої освіти, вимоги до випускників ВНЗ постійно зростають. Майбутні фахівці мають володіти на високому рівні усіма складовими професійної компетентності. У гіршому випадку – вони будуть не конкурентоздатними на ринку праці. Тому фахова підготовка майбутніх соціальних працівників має виходити на якісно новий рівень. До реалізації цього завдання необхідно підходити комплексно. Тому у цій статті ми вирішили теоретично обґрунтувати сутність комунікативного компоненту у структурі професійної культури майбутніх соціальних працівників, адже високий рівень комунікаційних знань, умінь та навичок є запорукою його успішної професійної діяльності та розвитку рівня професійної культури.

Проблемою підготовки соціальних працівників займалися О.В. Безпалько, І.Д. Зверева, З.П. Кияниця, В.О. Кузьмінський та ін. В педагогічній науці цій проблемі приділяли увагу такі дослідники як А. Капська, Г. Мясойд, Л. Базілевська (особливості спілкування з клієнтом), Д. Малков, С. Бондар, І. Іванова, Т. Семигіна (специфіка комунікацій у соціальній роботі), Л. Долинська, С. Ставицька, М. Пашенко, О. Шепель (вирішення конфліктів) Серед дослідників теорії комунікації такі вітчизняні як Г. Андрєєва, А. Брудний, Л. Виготський, В. Вишняков, Н. Єрастов, В. Іванов, М. Каган, О. Леонтєв, А. Соколов, та зарубіжні – М. Балдеггер, Л. Баркер, Р. Дафт, Г. Ласуелл, М. Мескон, О. Хольсті, Р. Якобсон.

Перш за все, ми вважаємо, необхідно охарактеризувати основні категорії комунікативного компоненту, таких як комунікація, професійна комунікація, комунікативна компетентність, комунікабельність. За визначенням, поданим у тлумачному словнику термінів, комунікація – це фундаментальна ознака людської культури, яка полягає у інтенсивному взаємоспілкуванні з іншими людьми на основі обміну різного роду інформації [1]. А комунікабельність є рисою особистості, здатністю її до спілкування з іншими людьми, товариськістю. Видатний український педагог, С. У. Гончаренко зазначає, що комунікабельність не є природженою, вона формується у процесі життя та діяльності людини та соціальної групи [2]. Отже, як бачимо з поданих визначень, комунікація є процесом, а комунікабельність – рисою особистості. Так як об'єктом нашого дослідження є становлення особистості майбутнього соціального працівника – варто розглядати ці поняття у ракурсі його професійної діяльності та фахової підготовки. У цьому сенсі, вдалим, на наш погляд, є визначення Дмитренка К.А. Дослідниця вважає, що професійно-педагогічна комунікація – це система безпосередніх чи опосередкованих зв'язків взаємодій педагога, що реалізуються за допомогою вербальних чи невербальних засобів, засобів комп'ютерної комунікації з метою взаємообміну інформацією, моделювання й управління процесом комунікації, регулювання педагогічних відносин. На основі приведених визначень можемо сформулювати визначення професійної комунікації майбутнього соціального працівника – це особливе інтегративне утворення, що поєднує наявні комунікативні знання, уміння та навички, та слугує для здійснення ефективної взаємодії в умовах професійної підготовки.

Тепер, коли ми розкрили сутність поняття професійної комунікації майбутніх соціальних працівників варто розглянути поняття комунікативної компетентності. Комунікативна компетентність є однією з найважливіших характеристик професійної компетентності і професійної діяльності у типі професій «людина-людина». Проблема комунікативної компетентності була у полі уваги багатьох науковців, серед яких, наприклад, Петровська Л.А., яка тлумачить комунікативну компетентність як систему внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікаційної дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії. Ю.Н. Ємельянов пропонує таке визначення комунікативної компетентності – ситуативна адаптованість і вільне володіння вербальними та невербальними засобами соціальної поведінки [3]. Але усі дослідники розділяють думку, що комунікативна компетентність є невід'ємною частиною професійних якостей майбутніх фахівців.

Також ми вважаємо слушним охарактеризувати основні комунікативні вміння та навички, які мають бути притаманними для фахівця соціальної сфери. Серед них такі:

- знати мовний етикет та вміти його застосовувати
- вміти формулювати цілі та завдання ділового спілкування
- вміти ставити запитання та конкретно на них відповідати
- володіти навичками ділового спілкування і вміти управляти ним
- вміти доводити, аргументувати, спростовувати, переконувати, досягати компромісу
- вміти вести бесіду, діалог, співбесіду, дискусію, переговори, полеміку, тощо.

– володіти технікою та логікою мовлення [4].

Тепер, ми можемо перейти до розгляду комунікативного компоненту професійної культури майбутнього соціального працівника. Комунікативний компонент професійної культури майбутнього соціального працівника, на нашу думку, відображає комунікативну культуру та комунікативну компетентність майбутнього фахівця. Комунікативна культура або культура спілкування є, на наш погляд, однією з базових характеристик професійної компетентності фахівців у типі професій «людина-людина». Саме до такого типу належить соціальна робота. Як ми вже зазначали раніше, специфіка роботи соціального працівника зумовлює необхідність постійного спілкування з клієнтами, колегами, партнерами. Лише завдяки ефективній комунікації соціальний працівник може досягти поставленої мети.

На нашу думку, найбільш значущими показниками цього компоненту є вміння висловлювати власні думки, уміння створювати сприятливий психологічний клімат, уміння вести діалог. Не менш важливим показником, на наш погляд, є подолання комунікативних бар'єрів. На кожному етапі комунікативної взаємодії, під дією різних чинників, може виникнути викривлення інформації, як наприклад нечітке формулювання змісту та тексту, нелогічність чи незв'язність у мовленні, двозначність у висловлюваннях, використання незрозумілої професійної термінології чи фахового жаргону. Таких комунікативних бар'єрів досить багато, серед них: непристосованість приміщення, незосередженість соціального працівника, втома, несприйняття поглядів клієнта, заклопотаність власними проблемами, турбота про власні інтереси, страх перед невдачею. Такі комунікативні бар'єри заважають спілкуванню між соціальним працівником та клієнтом.

Висновок. Отже, аналіз наукової літератури показав, що проблему комунікативної культури майбутніх фахівців розглядало багато теоретиків та практиків педагогіки, менеджменту, філософії, соціології та психології. Усі вони одностайно наголошують на важливості комунікацій не лише у соціумі, а й у професійній діяльності фахівців соціальної сфери, адже професії такого типу вимагають високого рівня комунікативної культури працівників. У статті ми визначили, що професійна комунікація майбутніх соціальних працівників є особливим інтегративним утворенням, що поєднує у собі усі комунікативні знання, уміння та навички, та слугує для налагодження ефективної комунікації в процесі фахової підготовки. Також нами було розкрито сутність поняття комунікативний компонент у структурі професійної культури майбутнього соціального працівника та визначено його основні показники.

Перспективою подальших досліджень ми вважаємо розробку технології формування комунікативної компетентності майбутніх соціальних працівників.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / Упоряд. Загнітко А. П. – Донецьк: Вид. «Бао», 2008. – 704 с.
2. Український педагогічний словник / Гончаренко Семен. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
3. Расторгуева Ю. П. Личностная обусловленность развития коммуникативной компетентности у студентов – будущих специалистов по социальной работе: автореф. дис. ... канд. психол.наук. Краснодар, 2007. – 22 с.

4. Социальная работа / Под общей редакцией проф. В. И. Курбатова. Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов н/Д: «Феникс», 1999. – 576 с.

Музичук І.В.

*викладач англійської мови,
Рівненський державний аграрний коледж*

ІНТЕГРАЦІЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Музичук Світ «інформаційного вибуху» формує нові взаємовідносини між людиною і знаннями, стає все складнішим. Головним завданням освіти є підготовка молоді до сучасного життя, тобто формування в неї необхідних компетентностей, а одним із засобів їх формування є інтеграція навчальних дисциплін. Інтеграція може вирішити основні суперечності освіти – протиріччя між безмежністю знань і обмеженими людськими ресурсами. Вона є однією з найперспективніших інновацій, яка закладає нові умови діяльності викладачів та студентів, що має великий вплив на ефективність сприйняття ними навчального матеріалу.

Я. А. Коменський акцентував увагу на необхідності «завжди і всюди брати разом те, що пов'язано одне з одним». Необхідність інтегрованого підходу до організації навчально-виховного процесу великий дидакт пояснював таким чином: «Всі знання виростають з одного коріння – навколишньої дійсності, мають між собою зв'язки, а тому повинні вивчатися у зв'язках» [4].

Сучасна педагогічна наука вважає інтеграцію одним з головних дидактичних принципів.

Інтеграційні процеси у професійній освіті останніми роками посідають щораз важливіше місце, оскільки вони спрямовані на реалізацію нових освітніх ідеалів – формування цілісної системи знань і вмінь особистості, розвиток їх творчих здібностей та потенційних можливостей [3].

Успішна методична реалізація ідеї інтегрованого навчання передбачає досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентоздатної, спроможної забезпечити кожній людині самостійно досягти тієї чи іншої життєвої цілі, творчо самостверджуватися в різних соціальних сферах.

Інтеграція – це не поєднання, а взаємопроникнення двох або більше предметів. Це не просто поєднання частин, а об'єднання їх у єдине ціле на основі спільного підходу. Інтегроване заняття (від лат. integer – повний, цілісний), тобто органічне поєднання на занятті відомостей інших навчальних предметів навколо однієї теми, що сприяє інформаційному збагаченню сприйняття, мислення і почуттів учнів за рахунок залучення цікавого матеріалу, що також дає змогу з різних сторін пізнати якість явища, поняття, досягти цілісності знань [3].

Отримуючи інформацію за певною тематикою спочатку рідною мовою, та маючи повне розуміння даної проблеми студент при вивченні іноземної